

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Damsgaard* til landbrugsministeren.

Kan landbrugsministeren give en forklaring på de meget betydelige forskelle mellem kapitelstaksten for landets stifter? Og kan ministeren give noget tilsagn om foranstaltninger til at afbøde de uretfærdigheder, der følger heraf?

Damsgaard: Når kapitelstaksten fastsættes af nævnene i landets forskellige amter eller stifter, tages der, såvidt jeg ved, hensyn til afleveringsprisen for korn, frihandelsprisen og den pris, hvortil kornet kan udnyttes ved opfodring af husdyr. I hvert fald er det vist meningen, at disse faktorer skulle danne grundlaget for udregningen af kapitelstaksten, men der synes i de sidste år at have hersket nogen tvivl om grundlaget. Resultaterne tyder derpå. I de endelige kapitelstakster for året 1951 er der for byg en forskel på 13 kr. 33 øre fra laveste til højeste amt, og for to amter, der støder op til hinanden, er der en forskel på 8 kr. 92 øre; og så er forskellene i de endelige kapitelstakster endda ikke så store som i hver af de tre takster, der er særskilt fastsat i årets løb, og som danner grundlaget for den endelige kapitelstakst, idet der her har været en forskel på over 20 kr. fra højeste til laveste amt eller stift.

Dette er meget uheldigt, idet de fleste forpagtningsafgifter er fastsat efter kapitelstaksten, og indtjeningsmulighederne fra amt til amt har ingen relation til de forskellige kapitelstakster. Det virker også noget urimeligt, som en nordjysk landmand skrev til mig, at han skal aflevere sit korn til 45 kr., betale sin forpagtningsafgift efter 62 kr. og måske endog købe korn igen til opfodring af sin besætning til over 70 kr. Jeg minder også om den protestadresse, som jeg ved ministeren har modtaget, og som er underskrevet af 20 forpagtere fra Thisted amt.

Jeg ved ikke, om man ved granskning af den gældende kornlov kan finde udvej til allerede i indeværende år at afbøde de uretfærdigheder, der opstår. I benægtende fald bør problemet tages op til overvejelse ved behandlingen af en eventuel kommende kornlov, om vi skal have en sådan. Der kan jo også være tale om en ændring i kapitelstakstloven af 1921 med henblik på at udregne gennemsnittet og på grundlag heraf fastsætte en kapitelstakst for hele

landet. Det ville vist være at foretrække for det, vi har. Men nu afventer jeg og mange, tror jeg, med mig ud over landet det svar, ministeren vil give på det spørgsmål, jeg har stillet, og som altså lyder således: Kan landbrugsministeren give en forklaring på de meget betydelige forskelle mellem kapitelstaksten for landets stifter? Og kan ministeren give noget tilsagn om foranstaltninger til at afbøde de uretfærdigheder, der følger heraf?

Landbrugsministeren (Sønderup): Når det ærede medlem spørger mig, om jeg kan give en forklaring på de meget betydelige forskelle mellem kapitelstaksterne i landets forskellige stifter, vil jeg først minde om, at muligheden for afvigelser jo altid vil være tilstede, når det materiale, på grundlag af hvilket kapitelstaksten fastsættes, tilvejebringes af særlige nævn i de enkelte amtsråds kredse, således som ordningen er efter den gældende lov af 6. maj 1921 om kapitelstakstens fastsættelse. Afvigelser mellem kapitelstaksterne for de enkelte stifter er da også forekommet adskillige gange før, men har ikke tidligere været af en sådan størrelsesorden som ved de nu fastsatte takster for året 1951. Kapitelstakstnævnenes indberetninger om ansatte kornpriser ledsages som regel ikke af nogen redegørelse for, på hvilket grundlag ansættelserne er foretaget, og nogen nærmere forklaring på afvigelserne er det derfor lidt vanskeligt at give. Der er dog ikke tvivl om, at det er den gældende kornordning, der i stor udstrækning her har spillet ind.

Det ærede medlem har endvidere spurgt, om jeg kan give noget tilsagn om foranstaltninger til at afbøde de uretfærdigheder, som følger af taksternes forskellighed. Jeg kan hertil svare, at dette spørgsmål har været genstand for overvejelse i landbrugsministeriet. Ministeriet har afæsket kammeradvokaten en udtalelse om muligheden for at bestemme, at der i stedet for de meget uensartede kapitelstakster for 1951 skal gælde en for hele landet fælles kapitelstakst. Kammeradvokaten har imidlertid svaret, at han anser det for udelukket på nærværende tidspunkt at gribe ind i de mange kontraktforhold m. m., hvor betaling skal ske efter de i overensstemmelse med den gældende lovgivning for året 1951 fastsatte, i statstidende den 28. januar 1952 bekendtgjorte kapitelstakster, idet retten til at oppebære og pligten til at betale afgifterne efter disse takster nu må anses for at være definitivt indtrådt.